MODELUL DISCIPLINEI DIFERENȚIALE (THE HONOR LEVER SYSTEM) - II

Autor:

Prof. dr. Singureanu Nicoleta

Colegiul Economic ”Hermes”, sector 2, București

Autorul american a elaborat un sistem pentru a evidenția comportarea disciplinată a elevilor, recunoscând că nu toți sunt la fel de dispuși a se comporta disciplinat. În același timp, îi încurajează pe toți. Analiza sa a relevat că există patru stadii ale evoluției individului din punct de vedere al disciplinei:

A. – Stadiul puterii: elevii aflați în acest stadiu au un comportament tipic recalcitrant; adesea refuză să urmeze indicațiile și sunt sfidători, solicitând foarte multă atenție din partea profesorului. Ei posedă o moralitate heteronomă, adică posedă doar câteva reguli, în rest urmând regulile altora. Cei mai mulți copii depășesc acest stadiu la vârsta de 4-5 ani, dar sunt și alții mai învârstă care ,,funcționează” încă la acest nivel. Acest stadiu se sprijină pe diferența de forță, de potențial și putere dintre copil și adult (persoana înzestrată cu autoritate).

La vârsta copilăriei dezechilibrul puterii dintre copil și părinți este important, urmând ca apoi să se diminueze pe măsură ce aceștia cresc. Părinții vor spune atunci că nu-l mai pot controla pe copil, care le contestă autoritatea în mod constant. Din fericire, prea puțini elevi funcționează la acest nivel: aceștia urmează regulile atâta timp cât dezechilibrul puterii funcționează împotriva lor. Profesorul care adoptă un program pozitiv de disciplină îi poate ține ,,pe linia de plutire” dacă îi urmărește din scurt; orice slăbire a controlului le va da ocazia să provoace stări conflictuale. Dacă acești elevi doresc ceva, de obicei iau fără nici un scrupul , arătând prea puțină grijă pentru sentimentele celorlalți, ei caută să-și extindă puterea, iar instrumentele cele mai banale (creioane, rigle, foarfeci etc.) devin adevăratearme în mâinile lor. Elevii din acest stadiu se încadrează, de obicei, la nivelul patru al sistemului disciplinei diferențiale.

B. Stadiul puterii și al recompensei: elevii care se situează în stadiul al doilea sunt mai ușor de controlat – ei reprezintă un procent nesemnificativ dintre

elevii unei clase. Kohlberg îi descrie ca având o morală individualistă – ei pot fi foarte centrați pe sine. Elevii aflați în acest stadiu se comportă cum trebuie fie pentru că primesc anumite recompense (bomboane, timp liber etc), fie pentru că nu le place ceea ce li se întâmplă atunci când nu fac ceea ce li se cere.

Cei mai mulți copii depășesc acest stadiu la vârsta de 8-9 ani; elevii mai în vârstă care funcționează încă în acest stadiu se descurcă mai bine cu profesorii care aplică o disciplină pozitivă.

În acest stadiu există încă foarte slab sentiment al autodisciplinei; ca și în cazul studiului puterii, elevii au nevoie de o suprapunere constantă și se comportă cât se poate de bine în sala de clasă, dar își dau în petec ăe hol, în drum către laboratoare etc. Acești elevi se situează de obicei la nivelurile trei și patru ale sistemului.

C. *Stadiul relațiilor interpersonale*: elevii care funcționează în stadiul trei studiază de obicei în gimnaziu și liceu. Ei au început să-și dezvolte sentimentul autodisciplinei și se comportă într-un anume fel pentru că profesorul le cere acest lucru.

Elevilor le pasă ce cred ceilalți despre ei și vor ca profesorul să-i placă; aceștia au nevoie să li se reamintească într-o manieră prietenească regulile care funcționează în sala de clasă. Profesorul le cere să-și rezolve problemele de comportament și ei le rezolvă; disciplina pozitivă se potrivește cel mai bine acestor elevi deoarece este pe înțelesul lor. Doar rareori au nevoie de o abordare mai dură în ceea ce privește disciplina din școală.

Adesea profesorul va avea în clasă elevi aflați în tranziție de la stadiul doi la stadiul trei și nu este exclus să se afle despre un elev anume, cuminte la orele lui, că provoacă foarte multe probleme la altele. Aceștia tocmai învață să aibă încredere în ceilalți și să construiască relații interpersonale cu colegii, care sunt mult mai la îndemână. De aceea trebuie să li se spună că se apreciază la ei comportamentul dezirabil nu doar la o anumită oră de clasă, ci și la celelalte; acești elevi se situează aproape întotdeauna la nivelurile unu și doi ale sistemului.